

Regionaal ambitieplan Fontys Hogescholen

Het doel van het regionaal ambitieplan is het weergeven van de ambities als regionaal samenwerkingsverband t.a.v. het versterken van de regionale samenwerking gericht op verbetering doorstroom en aansluiting vo/mbo-ho.

1. Samenstelling regionaal samenwerkingsverband

Fontys heeft met een aantal onderwijsinstellingen een hechte relatie en intensief contact, we noemen dit de kleine kring. In deze kleine kring is er een formele samenwerking bij het mbo op basis van een convenant. Deze intensieve samenwerking willen we tevens bij vo opzetten. Doel van de kleine kring is om experimenten en pilots te starten op het gebied van studiesucces, ontwikkelingen portfolio en doorlopende leerlijnen. Het voordeel van deze kleine kring is de slagvaardigheid (van praten naar doen!). Binnen de kleine kring zal er op alle niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) samengewerkt worden. Betrokkenheid van studenten en docenten is essentieel voor een succesvolle samenwerking. Fontys is penvoerder voor de kleine kringen.

Dit ambitieplan is tot stand gekomen in samenspraak met de partners uit de kleine kring VO (in oprichting):

- Lorentz-Casimir Lyceum, Celebeslaan 20, Eindhoven
- Zwijsen College, Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
- Van Maerlantlyceum, Jacob van Maerlantlaan 11, Eindhoven
- *Beatrixcollege, Ketelhavenstraat 3, Tilburg*

MBO:

- Summa College, Sterrenlaan 10 Eindhoven, Frank Haacke
- ROC Tilburg, Stappegoorweg 183, Babeth Trimbos
- Gilde Opleidingen, Kasteel Hillenraedtstraat 1, Roermond, Inge Pustjens
- ROC Ter AA, Keizerin Marialaan 2, Helmond, Ingrid Coojmans

Penvoerder Fontys Hogescholen, *Het Eeuwsel 2, 5612 AS Eindhoven, José Theulen*

Naast de kleine kring heeft Fontys een breed netwerk waarin we elkaar informeren en uitkomsten, resultaten en bevindingen delen die naar voren komen vanuit de kleine kring. Vanuit de grote kring kunnen er op basis van bepaalde ontwikkelingen ook (op projectmatige basis) samenwerkingen ontstaan. Bijlage 1 bevat de contactgegevens van beide kringen.

De samenwerking in de kleine en grote kring zal in de verschillende regio's vorm gegeven worden. Daar waar mogelijk zal nadrukkelijk de samenwerking worden gezocht met andere ho-instellingen in de regio¹

2. Probleemanalyse regionale situatie

Het werkgebied van Fontys richt zich op kennisregio's in zuid Nederland. Elke regio kent een samenwerkingsverband waarin ondernemers, overheid, onderwijs en maatschappelijke instellingen samenwerken (multi helix):

- Brainport (regio Eindhoven)
- Midpoint (regio Tilburg)
- Greenport en Kennis As Limburg (regio Venlo/Limburg)
- 5-sterren regio (Noordoost-Brabant)
- Regio West-Brabant is vooral gericht op samenwerking met Zeeland

Trends en ontwikkelingen

Arbeidsmarkt:

Zuid-Nederland kent een hoge economische groei en goede voortuizichten. Er is een groot tekort aan hoger opgeleid technisch personeel in Brainport regio. De ontwikkelingen op het gebied van technologie en digitalisering leiden de komende decennia tot stevige veranderingen op de arbeidsmarkt. Gevraagd worden werknemers met een nieuw soort vaardigheden en mindset. Werknemers die in staat zijn om de meest innovatieve technologie te benutten, ondernemend, creatief, wend- en weerbaar. De beroepsopleidingen zullen veel intensiever moeten samenwerken met het bedrijfsleven om aan te sluiten op de doorlopend veranderende vraag vanuit het regionale

¹ TU Eindhoven, Tilburg University, Universiteit Maastricht, Avans Hogeschool, NHTV, Zuyd Hogeschool

bedrijfsleven. De opleidingen moeten cross-sectoraal en flexibeler worden met een forse versterking van het praktijkgericht onderzoek. Bijlage 2 geeft een overzicht van de speerpunten en het arbeidsperspectief in Zuid Nederland.

Onderwijs

De daling van het aantal jongeren zorgt voor druk op instroom in het onderwijs en grotere concurrentie. Een substantieel deel van de eerstejaarsstudenten verandert van studierichting of valt uit. Daarnaast is de studentenpopulatie steeds diverser geworden; studenten met verschillende achtergronden, kennisniveaus en leerbehoeften zijn gebaat bij onderwijs op maat. Het gaat daarbij om persoonlijk en flexibel onderwijs. De verder gaande internationalisering van het onderwijs vraagt om meer Engelstalig onderwijs. De veranderende arbeidsmarkt vraagt naast vakkennis ook nieuwe competenties en gedrag (21st century skills). Dit betekent aanpassing van curricula en opleidingsportfolio.

Uitdagingen en kansen t.a.v. regionale samenwerking:

1. Studeerbaarheid:
 - Zorgen voor een soepele overgang van vo-ho en mbo-ho met het oog op studiesucces
 - Duidelijk communiceren over de kansen op de arbeidsmarkt
2. Afstemming regionale ontwikkeling/arbeidsmarkt:
 - Ambities en behoeftes van de regio gezamenlijk in kaart brengen, daarover afstemmen en daarnaar handelen

3. Ambities en activiteiten

De student staat centraal bij alle ambities en activiteiten die we ontplooiën. We willen de student succesvol laten studeren. Hiervoor zijn binnen Fontys Focus 2020 drie ontwikkeldoelstellingen geformuleerd, namelijk:

- Iedere student een optimale ontplooiing
- Iedere student op basis van zijn talent de juiste studiekeuze
- Iedere student het opleidingstraject dat hem past

Onze ambitie is dat iedere jongere die in 2020 met een diploma een onderwijsinstelling verlaat op basis van zijn of haar talenten opgeleid is tot een adaptieve en reflectieve professional. TEC-skills en Bildung zijn samen met kennis hierbij essentieel. TEC staat voor Technology, Entrepreneurship en Creativity. Het invullen van deze ambitie zien wij als een gezamenlijke taak en verantwoordelijkheid voor de hele onderwijskolom, Fontys wil zich hierbij nadrukkelijk profileren als kennispartner in de regio, waarbij te denken valt aan professionalisering van docenten door samenwerking in lectoraten en participatie in kenniskringen en samenwerking binnen Centres of Expertise.

Ambitie 1: Vergroten van studiesucces gerelateerd aan de aansluiting vo/mbo - hbo

Binnen Fontys wordt de expliciete keuze gemaakt om bij het bevorderen van studiesucces niet alleen naar ons eigen onderwijs te kijken, maar om de hele (onderwijs)loopbaan van de student mee te nemen. Fontys heeft zijn ambities met betrekking tot studiesucces in het Masterplan Studiesucces vertaald naar beleid en uitvoering. Er wordt vanuit onderstaande perspectieven, afhankelijk van uitdagingen en kansen, gewerkt aan studiesucces.

- **Rendement – optimalisatie:** een studietraject voor een student waarin niet onnodig tijd wordt verloren is van belang
- **Studeerbaarheid:** kwaliteitsverbetering en innovaties van het studieprogramma dat de student doorloopt
- **Studentenloopbaan / employability:** de hele onderwijsketen van de student wordt bekeken; de persoonskenmerken van de student, aansluiting tussen het toeleverend onderwijs en het hoger onderwijs en de voorbereiding op de arbeidsmarkt
- **Bredere persoonsvorming:** naast kwalificatie zijn socialisatie en persoonsvorming belangrijk

Voor de student is het van belang om bij de overstap van vo/mbo naar het hbo een goede voorbereiding te krijgen voor deze overstap en niet onnodig tijdverlies te ervaren. Om uiteindelijk goed voorbereid, met de juiste vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling, de arbeidsmarkt in de regio, Nederland of internationaal op te kunnen gaan.

Ambitie 2: Gezamenlijk ontwikkeld en goed uitgebalanceerd portfolio passend bij de regionale ontwikkelingen.

In Fontys Focus 2020 is als ontwikkeldoelstelling geformuleerd dat Fontys een proactieve bijdrage wil leveren aan de kennisagenda voor de regio's. Speerpunten zijn profilering en samenwerking in de keten (po-vo-mbo-hbo-wo) en daarbuiten met andere instellingen. Portfolio ontwikkeling richt zich enerzijds gezamenlijk vaststellen van een uitgebalanceerd portfolio passend bij de arbeidsmarkt en de profilering van de instellingen. Anderzijds zien we het ontwikkelen en aanbieden van gemeenschappelijke doorlopende leerlijnen, waarin de benodigde kennis en TEC-skills verankerd zijn ook als een onderdeel van deze ambitie.

Concrete activiteiten

In overleg met de kleine kringen worden thema's en concrete activiteiten vastgesteld. Daarbij is een voorwaarde dat de activiteiten bijdragen aan de realisatie van bovenstaande ambities. Eerste verkenning met de kleine kringen heeft al de volgende mogelijke thema's opgeleverd:

- Coaching van vo-leerlingen en mbo-studenten door hbo-studenten tijdens de overstap (voor mbo studenten op basis van StudentLab projecten en mogelijke uitbreiding voor vo-leerlingen)
- Grip op mbo instroom en uitval in de verschillende domeinen. Bij een domein of opleiding zal de mbo instroom en uitval in beeld worden gebracht (bijv. uitvalproblematiek bij domein economie). In samenwerking met partners in het mbo gaan we op basis van maatwerk op zoek naar oplossingen (mogelijk ook aansluiting op StudentLabs).
- Doorlopende leerlijn LOB/SLB realiseren in het kader van een warme overdracht. Een concrete activiteit zou het inrichten van een LOB-CV voor de regio kunnen zijn
- Aandacht voor HBO vaardigheden (21st century skills, TEC skills) in de doorlopende leerlijn in samenwerking met de lerarenopleiding. Hierbij valt te denken aan verdere integratie van deze vaardigheden in het profielwerkstuk en het keuzedeel 'doorstroom hbo'

In afstemming met de partners worden de thema's en daarbij horende activiteiten definitief vastgesteld en als experiment uitgevoerd binnen slagvaardige samenwerkingsverbanden (van praten naar doen). Met als doel te komen tot een structurele inbedding en verankering. De experimenten worden uitgewerkt in een projectplan en waar mogelijk wordt de aansluiting gezocht bij de projecten van StudentLab.

4. Governance

De uitvoering de activiteiten in het kader van dit regionale ambitieplan worden ondergebracht in het programma Studiesucces van Fontys.

Organisatiestructuur is als volgt:

- Bestuurlijk overleg: samengesteld uit bestuurders van Fontys Hogescholen en partners uit de kleine kring
- Inhoudelijke groepen: voor de daadwerkelijke uitvoering van de concrete activiteiten worden projectgroepen samengesteld. De opdracht en activiteiten van de afzonderlijke projectgroepen worden vastgelegd in een projectplan. Afhankelijk van de te ontwikkelen activiteiten zullen partners uit de kleine kringen en waar mogelijk van andere ho-instellingen in de regio participeren in de projectgroepen.
- Programma Studiesucces: bewaakt de uitvoering van de projecten, de financiën en de samenwerking.

5. Kennisdeling

Kennisdeling zal plaats vinden via de grote kringen en via de communicatielijnen van het programma studiesucces.

6. *Projectvoorwaarden Regionaal Ambitieplan*

Binnen het Regionaal Ambitieplan wordt samen met VO, MBO en de instituten van Fontys gewerkt aan duurzame, regionale samenwerking. Om die samenwerking (verder) te versterken worden projecten (experimenten) uitgevoerd die bijdragen aan studiesucces. Randvoorwaarden voor projecten die binnen het Regionaal Ambitieplan (kunnen) vallen zijn:

- Doel initiatief en (concrete) resultaten
- Benoem relevantie Loopbaanketen (Aansluiting Toeleverend Veld), ambities Studiesucces, doelen Fontys
- Toepasbaarheid bredere context (andere instituten, andere locaties, etc.)
- Eigenaarschap ligt (uiteindelijk) bij VO, MBO en instituten
- Toetsing klankbordgroep RAP
- Benoem samenwerkingspartners (toeleverend veld, instituten, diensten, derden)
- Inzicht in investering om doel(en) te realiseren (tijd, financiën, randvoorwaarden, personen)
- Effectmeting initiatief (onderzoeksgroep Studiesucces/IR-groep)
- Kennisuitwisseling is verankerd
- Tijdspad (PDCA)

Referenties

- Fontys (2016). *Fontys Focus 2020*. Opgehaald van <https://connect.fontys.nl/diensten/CvB/PublishingImages/Paginas/Fontys-beleidsnota%27s/Fontys%20Focus%202020%20brochure.pdf>
- Lenselink, V., Zutven, G. van., Gielisse, J., Moonen, R. & Slot, T. (2017). *Human Capital Agenda Fontys 2017-2018*. Eindhoven: Fontys
- Meijer, N. (2017). *Van praten naar doen*. Opgehaald van https://www.fontys.nl/opleidingen/brochures/Essay-Van%20praten%20naar%20doen-Nienke%20Meijer_170190.pdf
- Stichting Brainport (2017). *Brainport nationale actieagenda*. Opgehaald van <https://www.brainport.nl/over-brainport/actieagenda>
- SURF (2016). *Whitepaper onderwijs op maat anno 2016*. Utrecht: SURFnet
- Vereniging Hogescholen (2016). *Onderzoek met impact: strategische onderzoekagenda hbo 2016-2020*. Den Haag: Vereniging Hogescholen

Bijlage 1: Contactgegevens

Kleine kring VO (in oprichting)

- Lorentz-Casimir Lyceum, Celebeslaan 20, Eindhoven
- Zwijsen College, Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
- Van Maerlantlyceum, Jacob van Maerlantlaan 11, Eindhoven
- *Beatrixcollege, Ketelhavenstraat 3, Tilburg*

Kleine kring MBO (samenwerkingsconvenant)

- Summa College, Sterrenlaan 10 Eindhoven
Contactpersoon: Frank Haacke
- ROC Tilburg, Stappegoorweg 183
Contactpersoon: Babeth Trimbos
- Gilde Opleidingen, Kasteel Hillenraedtstraat 1, Roermond
Contactpersoon: Inge Pustjens
- ROC Ter AA, Keizerin Marialaan 2, Helmond
Contactpersoon: Ingrid Coijmans

Grote kring VO

- VO-HO Netwerk Den Bosch
- VO-HO Netwerk West-Brabant
- OVO Limburg
- *VO-HO Netwerk Eindhoven (bestaat nog niet)*
- *VO-HO Netwerk Tilburg (bestaat nog niet)*
- Decanenkringen
- Beta steunpunten

Grote kring MBO

- ROC's uit de kleine kring
- ROC Leeuwenborgh, Sittard
- Arcus College, Heerlen
- Koning Willem I, Den Bosch
- ROC de Leijgraaf, Oss
- De Rooi Pannen, Tilburg
- ROC St Lucas, Eindhoven
- ROC Rivor, Tiel
- Samenwerkingsverband Regio Zuid (ontwikkeling keuzedeel)

Bijlage 2: Arbeidsmarkt

Regio	Belangrijkste sectoren	Banenkrachte	Matig perspectief
W Brabant	Industrie	Informatica (HO) Juridisch (HO)	Creatief, Taalkundig
M Brabant Midpoint	Zakelijke dienstverlening, Groothandel, Logistiek E-commerce Zorgsector	Informatica (HO) Dienstverlenend (HO) Openbaar Bestuur (HO)	Transport (chauffeur) Creatief en Taalkundig Pedagogisch
NO Brabant 5 sterren regio	Food gerelateerde bedrijvigheid Farmaceutische Industrie Regionale machinebouwers Zakelijke dienstverlening	Informatica (HO) Openbaar bestuur (HO)	Creatief en Taalkundig Pedagogisch
ZO Brabant Brainport	High Tech Industry Automotive Detailhandel, Zorgsector Zakelijke diensten	Informatica (HO) Openbaar Bestuur (HO) Techniek, Logistiek, Bouw, Onderwijs en Zorg	Creatief en Taalkundig Pedagogisch
N Limburg Greenport/kennis As Limburg	Agrarische sector Industrie Logistiek	Informatica (HO) Dienstverlenende (LO)	Creatief en Taalkundig
M Limburg Kennis As Limburg	Agrarisch Bouw en Transport Distributiecentra	Agrarisch (LO) Dienstverlenend (LO)	Pedagogisch Creatief en Taalkundig Economisch (LO)
Z Limburg Kennis As Limburg	Chemie (Chemelot) Industrie (VDL) Overheid, Bedrijfsleven, Kennisinstellingen	Informatica (HO)	Pedagogisch Taalkundig

Bron: Lenselink, V., Zutven, G. van., Gielisse, J., Moonen, R. & Slot, T. (2017). *Human Capital Agenda Fontys 2017-2018*. Eindhoven: Fontys